

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

N:o 4/1986

19.10.1986

40. vuosikerta

Sisältö:	10. WCSC Fontenay-sous-Bois	1
	FIDE:n tehtäväkongressi Ranskassa	5
	Unto Murtovaara in memoriam	6
	ST:n 50-vuotiskilpailut	6
	Jan Hanneliuksen 70-vuotiskilpailu	6
	Veikko Hynösen muistokilpailun tuomio	6
	Tapani Tikkasen muistokilpailun tuomio	8
	Tehtävälehtien tilaukset vuodelle 1987	8
	Valkeakosken tehtäväkokous	9
	Sarvelan tehtäväkortisto	9
	Omistustehtävä	10
	Antti G. Ojanen ja Veikko Tamminen 70 v. ..	10
	Kansainvälisiä laadintakilpailuja	11
	ST:n tehtävällat	12

Kari Valtonen 10 WCSC FONTENAY-SOUS-BOIS 11-12 / 1986

Tunnelma suomalaisten "pukukopissa" oli intensiivinen jo useita päiviä ennen MM-ratkaisukilpailun alkua, sillä konkari miehistö Perkonoja-Hurme-Valtonen oli kokonaisuudessaan majoittunut kahdellekin hengelle pieneen hotellihuoneeseen. Parhaana ratkaisijana Paulille lankesi kunnia kōnōttää lattiatasolla lisävuoteella.

Majoituselämys koettiin ja kilpailu käytiin muuten mukavassa Fimotel-nimisessä hotellissa Pariisin itäpuolella. Kahdeksan joukkuetta ja kaikkiaan 28 ratkaisijaa oli varautunut keskikesän helteeseen, mutta ilmojen Säättäjä oli kiertänyt juuri kilpailuvii-kolla termostaatin pienemmälle. Italian protestitappiosta sisuuntunut Iso-Britannia oli kaivanut esiin Jonathan Mestel-merkkisen taistelukurveen ja joukkueiden vahvuudesta päätellen muillakaan mailla ei ollut tarkoitus olla suomalaisten hiekkasäkinä.

Ensimmäisenä päivänä 2- ja 3-siirtoiset sujuivat normaalein vähäisin kompuroinnein kaikilta ennakkosuosikeilta. Missauksista-kaan ei enää sakotettu entiseen joko tai -tyyliin, vaan hienojakoisen asteikko 0-5 pistettä/tehtävä antoi oikeudenmukaisemman kuvan suorituksista.

Yksi ei kuitenkaan ollut muuttunut: epäonnistunut lopputehtävä-kierros. Yksi tehtävä luonnollisesti ratkaisuton, toinen ratkaisuaikaan nähden täysin kohtuuton analyysitehtävä tasapainoitti tilanteen pitäen sisällään kaksikin ratkaisua. Harri ja minä emme

valitettavasti kyyneleet selvittämään jälkimmäistä, ja pelaajapitoiset Iso-Britannia ja Israel olivat niukasti edellämme ensimmäisen päivän jälkeen. Perkonoja ja Mestel olivat maksimissa, britti Lee ja MM Comay vaivaisen pisteen päässä.

"Epäortodoksisena" toisena päivänä Israelin pelaajat odotetusti putosivat kärkekahinoista ja vetivät Comaynkin mukanaan kurjuuteensa. Joukkue nappasi silti pronssin, sillä Länsi-Saksa, Jugoslavia ja Ranska olivat käsittämättömän vaijsuja niin, että jopa kaksimiehininen Ruotsikin päihitti ne!

Viimeinen itsemattikierron, kaksinkamppailut Iso-Britannia - Suomi ja Perkonoja-Mestel. Jälkimmäiset eivät tietenkään erehtyneet, mutta Pauli kasvatti ajassa tasaisesti välimatkaansa - vakuuttava voitto! Britit johtivat ennen viimeistä kierrosta vajaan tehtävän verran. Suuri oli riemastukseni, kun 3 siirron itsematti oli tuttuakin tutumpi - siis vain kaksi tehtävää ratkaistavana! Ne onnistuivat, joten sitten vain 3-siirtoisen ratkaisun kirjoitus ja odottamaan brittien möhlimistä. Lee löysikin yhteen tehtävään vain alkusiirron, Friedgood ei sitäkään - taasko meille mesta-ruus!

Toiveikkaaseen odotukseeni Paul Valois, yksi tuomareista, kesken pistelaskua heitti ämpärillisen kylmää vettä: "Kari, you missed one variation in selfmate in 3" (erehdyit iX3:n yhdessä muunnelmassa). Kolmisiirtoisessa!!!? Saanko nähdä paperini? Päätuomari Goldschmeding kohautti olkapäitään: "Miksei, mutta mitä hyötyä siitä on?" Silmät ymmyrkäsivät tuijotin ilmeistä virhettäni: yksi muunnelma - ja auta armias, kaikkein helpoin - oli totisesti väärin.

Harri ei valitettavasti pystynyt paikkaamaan munaustani, sillä hän teki "normaalin" virheen pisimmässä itsematissa. Lopullinen tulostaulukko paljasti töppäykseni koko hinnan: joukkueulta vaihtui hopeaan, henkilökohtainen pronssi neljänteen sijaan! Iso-Britannia voitti maailmanmestaruuden ensimmäistä kertaa ja edellisvuoden katkeran tappion jälkeen sen heille soikin. Pauli otti muutaman "vahingon" jälkeen mestaruuden sinne minne se kuuluukin. Harri täydensi kokonaisuutena katsoen hyvää joukkuepanostamme hienosti 6. sijallaan. Ensimmäinen kVM-tulos tuli vuoden myöhässä, mutta titteli on vain ajan kysymys, kunhan Harri voi kerrankin rauhassa keskittyä ja valmistautua seuraaviin kilpailuihin.

Joukkuekilpailu:

1. Iso-Britannia	165/170,	576 min
2. Suomi	164	514 min
3. Israel	149	606 min
4. Ruotsi	145	578 min
5. Jugoslavia	145	590 min
6. Saksan It	141	638 min
7. Ranska	139	612 min
8. Alankomaat	131	613 min

Henkilökohtainen:

1. Perkonoja, Suomi	85	227 min
2. Mestel, Iso-Br.	85	270 min
3. Lee, Iso-Br.	80	306 min
4. Valtonen, Suomi	79	287 min
5. Comay, Israel	76	291 min
6. Hurme, Suomi	76	332 min

7. Widlert, Ruotsi 73 (264), 8. Velimirović, Jugoslavia 73 (285), 9. Uddgren, Ruotsi 72 (314), 10. Yacoubian, Ranska 71 (294), 11. Kovačević, Jugoslavia 71 (316), 12. Stepak, Israel 69 (315), 13. Caillaud, Ranska 68 (318), 14. Friedgood, Iso-Br. 68 (346), 15. Klasić, Jugoslavia 67 (329), 16. Visbein, Hollanti 66 (290), 17. Mladenović, Jugoslavia 66 (313), 18. Baier, Sveitsi 64 (293), 19. Axt, L-Saksa 64 (316), 20. Pfannkuche, L-Saksa 63 (347), 21. Steinbrinck, L-Saksa 61 (327), 22. Wissmann, Hollanti 60 (327), 23. Retter, Israel 59 (329), 24. Macleod, Iso-Br. 47 (351), 25. Lev, Israel 47 (360), 26. Beugelsdijk, Hollanti 42 (353), 27. Seidel, L-Saksa 42 (356), 28. Bienabe, Ranska 38 (357).

Kilpailutehtävät:

I

2 X

II

2 X

III

2 X

IV

3 X

V

3 X

VI

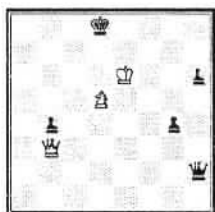
3 X

VII

Voitto

VIII

Voitto

IX

Tasapeli

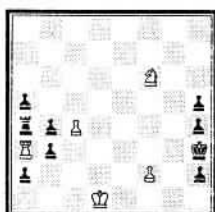

X

2aX

XI

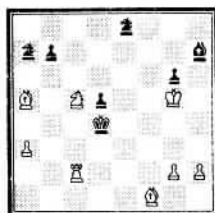
3aX

XII

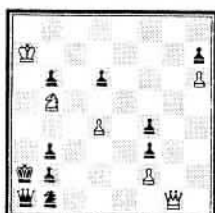
4aX

XIII

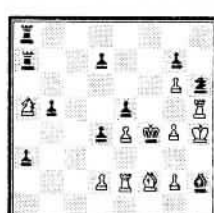
4 X

XIV

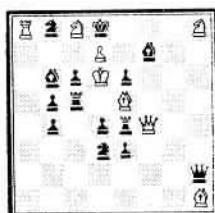
4 X

XV

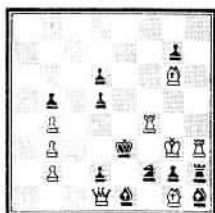
6 X

XVI

2iX

XVII

3iX

XVIII

4iX

Ratkaisut:

- I 1.Tg4 (Shaw, The Problemist 1942)
 II 1.Rd6 (Buglos, Magyar Sakkelet 1942)
 III 1.De4 (Klar, 5. main. Probleemblad 1959)
 IV 1.Tf3 (2.Tf5+) 1.- Lxe4/Rxe4/Rf4 2.d8R/d8D/Dxf4
 (Goumondy, 2. kum. Boulogne Jubilee 1979)
 V 1.Le1 (2.Dxc4+) 1.- Tc5/d5/Td5/Rb3 2.Rd7/Rf7/Dxg4+/Dxc2+
 (Jurka, Latvia-Sverdlovsk 1948)
 VI 1.Tf8 (2.Te8) 1.- g4/d6/Lb7/Rxf3 2.Db4+/Da7+/Rxd7/Rxf3+
 (J. van Dijk, 1928)
 VII 1.Te6+ Kc7 2.Te7+ Kd8 3.Td7+ Ke8 4.Tc7 Kd8 5.Lc6 Txc8
 6.Th7+ Ke8 7.Lc7, mutta ratkaisuton: 4.- c2! 5.Kd2 c1
 6.Kxc1 Kd8 tai 5.Lb6 Tb8! (Halberstadt, D. Schachzeit. 1936, v 1954)
 VIII 1.Dd3 ja 1.De3 (Halberstadt, D. Schachzeit. 1936, v 1954)
 IX 1.d6+ Kg1 2.Txh3 Rxf5+ 3.Kd2 Lxc3+ 4.Kxc3 f1D 5.Th1+ Kf2

- 6.Txf1 Kxf1 7.d7 Rxd7 8.Lc8 Le6 9.La6+ 10.Lc4=, 2.- f1R+ 3.Kd3 Lxc3 4.Kxc3 Rxf5 5.Rh8 jne (Kubbel, 1984)
- X 1.Db3 Kc7 2.Kd5+ Rd6X (Schiffmann, Falkirk Herald 1930)
- XI 1.a1D+ Ke2 2.De5+ Kf1 3.Db5 Txb3X (Föledeak, jouluterveyhdys 1950)
- XII 1.Re7 Rh4 2.Rxd5 Rf3 3.Rb4 Lf7 4.Kd3 Lxg6X (Aubert, Galerie des Problemistes de France 1939)
- XIII 1.h4 (2.Kf4 g5+ 3.hxg5 4.Rb3/Re6X) 1.- Rg7 2.Lc3+ Kxc5 3.Le5+ (4.Le7X), 1.- Ke5 2.Te2+ Kd6(Kd4) 3.Te6 4.Lb6 (Rb3), 1.- b6 2.Kf4 g5+ 3.hxg5 bxc5 4.Lc3X (Cimburek, Caropis cest. sach. 1915)
- XIV 1.Df1 d5 2.De1 R- 3.Rc3+ (4.De7), 1.- R- 2.Rc3+ Ka3 3.Da6+ (4.Rd5) (Valcins, 1. kum. Platovin muistot. 1955)
- XV 1.Kh3 (2.Lh4) Ta6 2.d3 (3.Le1) Tc8 3.Rc6 Txc6/Tcxc6 4.Le1/Lh4 Tc2/Txg6 5.Lh4/Le1. Sivuratkaisu: 1.Rc6 (2.Rb4) dxc6 2.d3 (3.Le1) Th8 3.Le1 Rf5+ (3.- Rxg4 4.Rd2 5.Tf2) 4.exf5 Txb5+ 5.Kxh5 (Rezinkin & Chadpinski, "64", 1976)
- XVI 1.Ra7 (2.Rxc6+) Txe5/Txf4/Rxe5/Lxa7 2.Dg5+/Lf6+/Rxf7+/Txb8+ (Monreal & Boyer, Stella Polaris 1966)
- XVII 1.Tf5 Ke4 2.Tg5+ Kd4/Ke3 3.Kh4/Txd5, 1.- Kd3 2.Txd5+ Ke3 3.Txd6, 1.- Kd4 2.Kxh2 Ke4 3.Dg4+, 1.- d4 2.Td5 d3 3.Txd6 tai 2.Kxh2+ (Larsen, 1. palk. BCF 1950)
- XVIII 1.Tb3 Dh1/Df4/Dxg2 2.Tc1+ Dxc1(Dc2) 3.Tc3+ Dxc3 4.Lxb7+, 1.- Dxc7 2.Dxc7+ Lxc7 3.Tb6+ Lxb6 4.Lxb7+, 1.- Lxd7 2.cxb8R+ Dxb8 3.Re7+ Kc5 4.Tb5+ (Mikan, 1. p. CSTV 1966)

FIDE N TEHTÄVÄKONGRESSI RANSKAESSA

Tämän vuoden kongressi oli tavallista merkityksellisempi, sillä Jan Hannelius luopui 12 vuoden jälkeen toimikunnan puheenjohtajan eli presidentin tehtävästä. Vaaleissa valittu uusi puheenjohtajisto vastaa toimikunnan työn etenemisestä seuraavat neljä vuotta. Muiden kokousasioiden joukossa oli tavanomaisten kohtien lisäksi mm. uuden arvonimen Honorary Master of Problem Chess (tehtävähakin kunniamestari) perustaminen.

Kokoontumispaikka oli Fontenay-sous-Bois niminen paikkakunta Pariisin itälaidalla ja -aika oli 7.-12.7.

Toimikunnan 24. jäsenmaaksi hyväksyttiin Brasilia, jonka edustajana oli prof. Caetano Belliboni.

WCSC-ratkaisukilpailujen uusitut säännöt hyväksyttiin. Ne eivät poikkeaa vanhoista kovinkaan paljon. Pistelaskua muutettiin niin, että jokaisesta tehtävästä voi saada 0-5 pistettä. Tämä muutos osoittautui järkeväksi, sillä nyt ei pieni virhe ratkaisussa enää ole yhtä paha kuin aikaisemmin, jolloin siitä heti rankaistiin puolen pisteen verran.

Uusia kv. tehtävätuomareita nimitettiin kolme: S. Dittrich (DDR), F. Fargette (Ranska) ja Günter Schiller (DDR).

Ratkaisemisen kv. mestarin arvon saivat G. Lee ja J. Mestel (Iso-Britannia) sekä K. Widlert (Ruotsi).

Tehtävähakin kunniamestareiksi nimitettiin ensijaossa kolme yli 80-vuotiasta laatijaa (jotka olivat kaikki henkilökohtaisesti paikalla!): Antonio F. Argüelles (Espanja), John Niemann (Saksan lt) ja Antonio Piatesi (Italia).

Toimikunnan uusi presidentti on Klaus Wenda (Itävalta) ja varapresidentit: 1. Cornelis Goldschmeding (Hollanti), 2. Viktor Tshepishny (Neuvostoliitto) ja 3. Attila Benedek (Unkari). Presi-

dentti nimeää itselleen sihteerin, joten H. Harkola vapautuu tästä tehtävästä viimeisen pöytäkirjan laadittuaan. Ensi vuoden kokous ja ratkaisukilpailu pidetään Itävallan Grazissa elokuun viimeisellä viikolla.

Kongressiin osallistui yli 80 tehtäväniekkaa n. 20 maasta ja kaikkiaan yli 100 henkeä. Suomalaisia oli mukana seitsemän: Brita ja Jan Hannelius, Hannu Harkola, ratkaisijat Harri Hurme, Pauli Perkonoja ja Kari Valtonen sekä Hellmuth Laaksonen. Viikon aikana järjestettiin virallisen ohjelman lisäksi pikaratkaisukilpailu (1. Perkonoja 9,5/11, 36 osanottajaa), useita laadintakilpailuja, kaksi retkeä, esitelmätilaisuus ym., joten aika ei varmasti tullut pitkäksi.

UNTO MURTOVAARA IN MEMORIAM

ST:n pitkäaikainen taloudenhoitaja Unto Murtovaara joutui vaikean sairauden edessä luovuttamaan 26.5.86. Hän oli syntynyt 7.9.1912 Helsingissä ja asui viimeksi Espoon Tapiolassa. Esikoistehtävä julkaistiin v. 1942 ja pääasiallinen laadinta-ala oli mattitehtävät, mutta myös muilla tehtävälajoilla tulivat Murtovaaran kyvyt esiin. Parhaat saavutukset olivat ehkä PM-kilpailun lopputehtäväryhmän voitto v. 1967 ja ns. Berman-pokaalin M-kirjaintehtävä. Suurimmat kiitokset Murtovaara ansaitsee työstä, jonka hän teki ST:n taloudenhoitajana vuosina 1961-76. ST:n kunniakiertopalkinto myönnettiin v. 1973. Siunaustilaisuudessa 6.6.86 jättivät ST:n edustajat viimeisen tervehdyksen hyvälle ystävälle ja laatijatoverille.

ST N 50-VUOTISKILPAILUT

Kaikkien kolmen tuomarin tuomiot ovat jo saapuneet, mutta ennen kuin tulokset julistetaan, on suoritettava vielä tuomioiden kääntämistä suomeksi ja vieraille kielille sekä valmisteltava julkaisu.

JAN HANNELIUKSEN 70-VUOTISKILPAILU

J. Hanneliuksen 70-vuotispäivän johdosta on Suomen Tehtäväniekat julistanut kansainvälisen laadintakilpailun 3-siirtoisille oikeoppisille mattitehtäville (ei kaksosmuotoja). Tuomarina toimii Hannelius. Palkintojen yhteisarvo 70 dollaria. Tehtävät lähetetään viimeistään 30.6.1987 osoitteeseen Teppo Mänttä, Eerikinkatu 5 B 28, 20110 Turku.

VEIKKO HYNÖSEN MUISTOKILPAILUN TUOMIO

Jäsenmonisteessa 2/85 julistettuun kansalliseen kilpailuun sisältyy vapaille monisiirtoisille mattitehtäville tuli vain yhdeksän tehtävää kolmelta laatijalta. Koska tuomio ei valmistunut ajoissa, jouduttiin turvautumaan uusiin tuomareihin ja belgialaiset Leo Horemans ja Ignas Vandemeulebroucke valmistivat vajaassa kuukaudessa seuraavan lausunnon:

"Aluksi haluamme kiittää järjestäjiä mahdollisuudesta tuomita monisiirtoiskilpailu, vaikkakin tehtävien lukumäärä oli hieman niukka.

Toiseksi ja vaikka osa laatijoista saattaa olla taitavia ja kokeineita, osanottajien on täytynyt todeta, kuinka vaikeaa on tehdä hyvää monisiirtainen. Heillä oli varmasti siinä suuri työ, jota arvostamme kovasti.

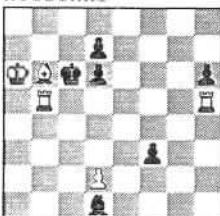
Toisaalta haluamme tehdä selväksi yhden asian: tuomitseminen on ainakin yhtä vaikeaa kuin laatiminen. Osanottajilla saattaa olla omat epäilyksensä, mutta heidän on otettava huomioon, ettei kukaan ole täydellinen, varsinkaan tuomarit.

Tehtävistä n:o 6 (Kh4-Ke3) oli sivuratkaistava (1.Tb1 1.Ta1).

Jäljelle jääville kahdeksalle tehtävälle päätimme antaa yhden palkinnon ja yhden erikoismaininnan.

Eräät tehtävät olivat raskaita ja hieman karkeita. Esim. n:o 3 (Ka7-Kb5), n:o 7 (Ka1-Ke3), n:o 9 (Kh1-Kf3) ja n:on 4 (Kc1-Kc4) kaksinkertainen esitys. N:o 5 (Kg4-Kc4) oli tietenkin hyvin laadittu, mutta tämä kaavio on esitetty aikaisemmin.

Palkinto:
Veikko Tamminen
Helsinki

4 X 5+6

Erikoismaininta:

Timo Kallio, Turku

4 X 12+8

Tehtävä 1 (Kh1-Kf5) sisälsi pienen virheen, jollaista ei voi sallia loogisessa tehtävässä: Houkutuksen kumouksena käy 3.-Td5 ja myös 3.-Te4.

Palkinnon saaja on taloudellinen loogisen tyyppinen konstruktio (esitoimi ja pää-aije), tosiasialla yksinkertainen, mutta selkeästi esitetty.

Matin tekee mahdolliseksi kiinnitys mustan tekemästä kiinnityksestä ja katkosta huolimatta. Siistiä työtä, vaikka "paitiossa" olevan sotilaan tekemä alkusiirto on ilmeinen.

1.Txb6? (2.Tc5X) Le2! 1.d4! (2.d5X) Lb3 2.Th6 (3.Tc5X) Lc4/Le6 3.d5+ Lxd5 4.Tc5X.

Esittää kaksinkertaisena hyvän idean. Siirtosarjojen jokainen siirto tarjoaa mustan kuninkaalle uuden pakoruudun. Muunnelmassa 1.-d5 2.Ld1 Kb5 3.Lh5 kuninkaalla on käytettävissään K-tähden 4 pakoruutua, joihin vastauksena on (vain) kaksi erilaista lähetin mattisiirtoa. 1.Lxa4 h5 2.Lb3+ Kb5 3.Ld5 1.-d5 2.Ld1 Kb5 3.Lh5!

Nautimme tuomitsemisesta kovasti, vaikka kävimmekin fanaattisen keskustelun ennen kuin pääsimme sopimukseen tuloksesta."

Antwerpen, 10. elokuuta 1986

Leo Horemans & Ignaas Vandemuelebroucke

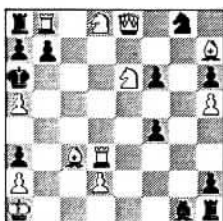
Kiitämme tuomareita ja kilpailun osanottajia. Mahdolliset huomautukset tuomiota vastaan on lähetettävä viimeistään 15.12.1986 osoitteeseen: Simo Ylikarjula, Meritullinkatu 4 B 19, 00170 Helsinki.

TAPANI TIKKASEN MUISTOKILPAILUN TUOMIO

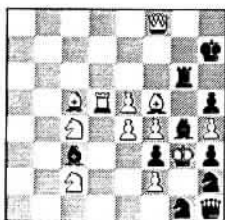
Kilpailu julistettiin jäsenmonisteessa 3/85 ja laadinta-aika päättyi 15.11.85. 2-siirtoisia itsemattitehtäviä osallistui vain 9 kpl kuudelta laatijalta. Tuomariksi lupautunut puolalainen W. Rosolak jätti asian hoitamatta ja varatuomariksi saatiin ruotsalainen Bo Lindgren, jonka lausunto on seuraava:

Palkinto
Kari Valtonen
Tampere

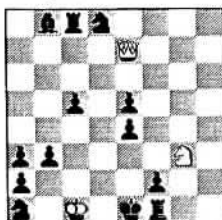
2iX 12+12

Kunniamaininta
Matti Myllyniemi
Pori

2iX 12+10

Maininta
Paavo J. Markkola
Espoo

2iX 3+13

1.Rxb7! (sp.)
1.- Re7 2.Rec5+,
1.- f5 2.Td6+,
1.- f3 2.Dc6+,
1.- Txb8 2.Rbc5+
(1.Dd7? b6!)
Mustan suorittamat katkot sallivat oikean shakin, koska valkea voi avata tai siirtyä kyseiselle linjalte.

1.Lb4! (siirtop.) 1.- Le1
2.Lxe1 (2.Rxe1? Dg2+!),
1.- Ld2 2.Lxd2 (2.Rxd2?
Rf1+!), 1.- Ld4 2.Txd4
(2.Rxd4? Re2+!), 1.- Lxe5
2.Txe5 (2.Rxe5? Lxf5+!)
1.- La1/Lb2/Lxb4 2.Rxa1/
Rxb2/Rxb4

Musta lähetti on lyötävä, mutta ei ratsuilla sen siirtyessä oikealle, koska silloin ratsu suojaa jonkun kriittisistä ruuduista g2, f1, e2, g4, viimeisessä tapauksessa valitettavasti myös g5.

1.Dxc5! (2.Dc3)
1.- Lc7 2.Da5+,
1.- Rc6 2.Db4+,
1.- Rc2 2.De3+

Vanha, koeteltu hammaislääkäriteema taloudellisessa muodossa. Kolme hampaanpoistoa, mutta samantapaisessa asussa esiintyy neljä ja viisikin. Toivottavasti tyylikkäissä D-päästöissä on kuitenkin hieman omaperäisyyttä!

Huomautukset tuomiota vastaan viimeistään 15.12.86 osoitteeseen: Erkki Hinkka, Rapakivenkuja 5 S 129, 00710 Helsinki.

TEHTÄVÄLEHTIEN TILAUKSET VUODELLE 1987

ST:n välityksellä on mahdollista hoitaa tehtävälehtien tilaukset ensi vuodelle. Mm. seuraavista lehdistä tehdään yhteistilaus:

- * Tidskrift för Schack, Springaren (Ruotsi)
- * Die Schwalbe, Feenschach, Schach-Echo (Länsi-Saksa)
- * The Problemist, EG (Englanti)
- * Probleemblad (Hollanti)
- * Thema Danicum (Tanska)

Tilaukset taloudenhoitajalle (osoite viimeisellä sivulla) 15.12. mennessä. Lehdet laskutetaan jälkikäteen.

VALKEAKOSKEN TEHTÄVÄKOKOUS

SM-pikapelien ensimmäisen päivän pelien jälkeen 2.8.86 kokoontui Valkeakoskella kymmenkunta tehtävänäiekkää viettämään iltaa, jonka järjestelyistä kiitokset kuuluvat Timo Sarvelalle ja Valkeakosken shakkikerholle.

Tärkeimpänä ja erittäin kiinnostavana ohjelmanumerona oli tutustuminen Sarvelan tehtäväkokoelmaan, josta jäljempänä on erillinen selostus. Pitkäaikaisen ja runsaasti työtä vaatineen kokoamis- ja järjestämistyön tuloksista oli osa kuljetettu laatikoissa kokouspaikalle ja osanottajilla oli tilaisuus tutkia kortistoa.

Lisäksi kuultiin Harri Hurmeen selostus WCSC-ratkaisukilpailusta sekä ennakkotietoja T. Tikkasen muistokilpailun tuomiosta.

SARVELAN TEHTÄVÄKORTISTO

Se alkoi 1932, kun Uusi Suomi aloitti taas shakkitehtävään julkaisemisen ensin joului- ja sittemmin uudenvuoden ratkaisukilpailuilla, joihin osallistuin. Kun Vaasa-lehti alkoi myös 1934, oli sen vuoden lopulla pantava välikortteja siihen vanerilaatikkoon. Seuraavina vuosina hankin Rautasen ja Öhquistin kirjat, Sammlung Leichterer Schachaufgaben sekä leimasimen. Ilmajoen kunnankirjaston lukusalissa seurasin myös muita lehtiä, sainpa palkinnon Hakkapeliitan ratkaisukilpailussa. Opinnot alkaen 1937 keskeyttivät nämä harrastukset, mutta leikekasa sentään kasvoi.

Tultuani Säteri Osakeyhtiön palvelukseen syksyllä 1948 ja liityttyäni Säterin shakkikerhoon aloitin määrätietoisien pelien ja tehtävien keräämisen. Seurasin ajoittain jopa useimpia maamme shakkikalstoja. Tein myös ostoksia kirja- ja antikvariaattikaupoissa.

Noin 1952 Arne Dunder kysyi kortiston lopputehtävien lukua, ja se oli silloin n. 5 000, hänellä oli n. 12 000. Lopputehtäväkortiston jaoitus oli silloin materiaalin mukainen ja periaatteessa sama kuin nykyisin, mutta välikorttien määrä on moninkertaistunut, ja jos kortisto jatkuvasti kasvaisi, jaoitus lähenisi yhä enemmän englantilaisen Roycroftin EG-lehdessä käyttämää GBR-järjestelmää.

Aluksi ei tiedossani ollut muita kortistoja, kunnes luin yli 50 vuotta sitten A. Whiten n. 200 000 tehtävän kokoelmasta, jonka hoitajana toimi toinen problemisti G. Hume. Näinä aikoina aloitti Pentti Sola suomalaisten tehtävien keräily, ja kokoelma oli sitten Arnold Hindsin ja nyt Osmo Kailan hallussa. Myöhemmin on mainittu ainakin tanskalaisen Toftin kortisto, tšekkoslovakialaisen Ilja Mikanin miniatyyrikkokoelma (n. 35 000) ja saksalaisen Niemannin apumattikkokoelma. Eräässä kirjassaan F Bondarenko mainitsee 1968 keränneensä 30 vuoden ajan lopputehtäviä, joita silloin oli 15 000, ja G. M. Kasparjan arvioi 1974 maailman lopputehtävien kokonaisuudeksi 25 000. - Suomalaisten keräelmästä mainittakoon vielä Matti Myllyniemen 2-siirtoisteenakokoelma, Jan Hannelius keräsi kirjansa pohjaksi n. 1 000 suomalaista miniatyyriä, ja Mauno Kiri mainitsi 1953 lehdistöstä keräämistään tehtävistä. On luonnollista, että jokaisella laatijalla, palstan toimittajalla ja tehtävätuomarilla on jonkinlainen kortisto, ellei muualla niin päässään.

Nyt käsiteltävässä kortistossa kukin kortti sisältää itse kuvion, vaatimuksen, tekijän nimen ja ratkaisun (ellei se ole omassa hyl-

lyssä) lisäksi ensipainosjulkaisun sekä ne myöhemmät jälkipainosjulkaisut, joissa se on vastaanut tullut. Kärynnyt tehtävä ei putoa kortistosta, vaan korttiin lisätään kärytys ja korjaus. - Kortit ovat alaryhmissään tekijän nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Mielenkiintoista on havaita, esim. yhteistehtävissä, että toisen tekijän kuoltua tekijään järjestys voi muuttua, jopa se kuollut jääda pois. Hankaloittaa, samoin kuin nimenmuutokset ja salanimien käyttö. Sen sijaan kielitaidon puute ei paljonkaan haittaa - Valkeakoskellakin on testattu, että shakkimies ymmärtää vaikka hepreaa, jos on shakkitekstistä kyse. Jotain kuitenkin tarvitaan: kyrillisten kirjainten lukutaitoa, koska venäläistä kirjallisuutta on runsaasti. Hankalinta on translitterointi, joka eri länsimaissa on erilainen, esim. Hexobep kirjoitetaan eurooppalaisittain Tsehover, Tjechover, Tschehower ja Chekhover. Ja Byg (kirjoituskirjaimin) on uusseelantilainen Wood.

Sitten muutamia numerotietoja. Tehtävien lukumäärä on n. 55 100 (ei ole laskettu, vaan mitattu "tuumastukilla"), välikortteja on 960 ja laatikoita 30. Suomalaisia tehtäviä on 8 700 (3 000 2X, 2 550 3X, 350 monisiirtoista, 1 850 satutehtävää ja 950 lopputeh-tävää). Ulkolaisia lopputehtäviä on 25 550 ("arvokkaimman" valkean nappulan mukaan pääryhmitys, 2 600 D-lopputehtävää, 9 500 T-lt, 7 400 L-lt, 3 200 R-lt ja 1 850 s-lt). Pääjaoituksen jälke-keen on seuraavana perusteena mustan "arvokkain" nappula, sitten valkean toinen nappula jne, kunnes tullaan riittävän, ei liian, pieneen pakkaan. Vain muutamissa ryhmissä on jouduttu menemään loppuun asti eli samaan kuin GBR, esim. Ts/Ts,s=1 käsittää hieman alle 400 korttia.

Siitä lähtien kun olen tätä kortistoa tehnyt päätyönä, eli noin yhdeksän vuotta, olen rajannut ulkolaiset 2X, 3X ja sadun ulko-puolelle, mutta niitä on, vieläpä ne lisääntyvät, kun niitä valokopioista saksitaan. Niitä on 3 500 2X, 3 250 3X ja 1 750 satua, yht. 8 500. Monisiirtoisia mattitehtäviä, ulkolaisia on 12 350 (6 550 4X, 2 500 5X ja 3 300 sitä monempia).

Mattitehtävien ryhmittely on melko keinotekoinen, mutta se toimii mekaanisesti hyvin. 3 - 12 -nappulaiset on eroteltu nappulaluvun mukaan, siitä eteenpäin mustan kuninkaan ruudun mukaan, siis a1 (myös a8,h1,h8), b1 (a2,a7,b8 ja vast. oikealla) jne. d3- ja d4-ryhmät vaativat lisäjaottelua, ja perustaksi on otettu valkean kuninkaan sijainti. Osa ryhmistä on jo jaettu kahteen tai neljään, ja ryhmiä voisi olla vaikkapa kaikki vasemman puolen 32 ruutua.

Kokoelma näyttää lopputehtävien (26 500) osalta melkein täydelli-seltä, mutta se on näköharha. Tässä kokoelmassa on paljon Kaspar-janin 1974 tekemän arvion jälkeen laadittuja ja sellaisia, jotka eivät läpäisisi hänen seulaansa. Mutta eräitä arvioita voidaan kuitenkin tehdä. Jos suomalaiset laatijat olisivat tehneet tehtäviä samassa suhteessa kuin maailmassa keskimäärin, ja jos nämä olisivat joutuneet tähän kortistoon tasasuhteisesti, olisi maailmassa laadittu 2-siirtoisia 84 000, 3-siirtoisia 71 000, moni-siirtoisia 9 800 ja satua 52 000. Arvion perusteena olevat otak-sumat eivät kuitenkaan pidä paikkaansa, senhän huomaa siitakin, että monisiirtoisia olisi maailmassa tämän mukaan vähemmän kuin kortistossa! Siis puppua, mutta ei ihan täydellistä. Lukijalla ehkä voi olla sormituntuma perusteiden ja/tai lukujen virheiden suunnasta!?

Monet ovat myötävaikuttaneet kortiston kokoamiseen, pääasiassa kirja- ja lehtilainoin sekä valokopioin. Vaimoni Irma on tehnyt

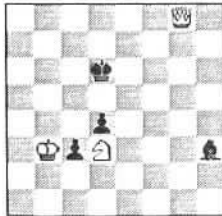
suuren osan rutiinistyöstä, jota on ollut melkoisesti "ammatti-työn" lisäksi. Kortistosta olen löytänyt monelle tehtävälle edeltäjän, vaikka en ole tässä suhteessa katsellut paljoakaan vaivaa. Jotkut ovat kyenneet hyödyntämään kortistoa, harvat tosin, eihän sitä ole yleisesti edes tiedetty olevankaan.

Mutta kuka tekee ja mitä tämän runsaan 7 m paksun korttipakan kanssa, kun me lopetamme? Siinä kysymystä ST:lle ja jäsenistöille.

	Suomalaisia	Muita	Yht.	
2X	2986	3485	6471	
3X	2563	3255	5818	
4X	165	6557	6722	
5X	100	2515	2615	
6-X	100	3268	3368	(Kirjoittajan osoite: Timo
satu	1863	1741	3604	Sarvela, Roukontie 8-12 C 7,
lt	956	25546	26502	37630 Valkeakoski)
	8733	46300	55000	

OMISTUSTEHTÄVÄ

A. R. Niemelä, Keuruu
Omistettu 70-vuotiaalle Osmo Kailalle

7 sarjasiirron apumatti

Viereinen tehtävä jäi pois edellisestä monisteesta virheellisyys vuoksi. Se onkin ominaisuus, joka varsin usein vaijaa nimenomaan omistustehtäviä. Laadintaan uhrattu aika jää ehkä normaalia lyhyemmäksi eikä tarkastukseen kiinnitetä suurta huomiota, kun ei kyseessä ole esim. arvokas kilpailu. Myös jälkitarkastus saattaa jäädä heikoksi ja tehtävä säilyy jälkipolville virheellisenä.

1.c2 2.c1T 3.Tc4 4.Le6 5.Kd5
6.Tc6 7.Td6 Dg2X Ihannematti!

ANTTI G. OJANEN JA VEIKKO TAMMINEN 70 VUOTIAALLA

Pankinjohtaja Antti G. Ojanen Haminasta täytti 1.9.86 70 vuotta. Monipuolisen shakkimiehen tarmo on riittänyt peli- ja tehtäväshakin lisäksi myös shakin järjestötoimintaan. Tehtäväshakin alalla saavutetut arvot ovat: kansallinen tehtävämestari v. 1965, kansainvälinen tuomari (itsematelle) v. 1966, M-luokan ratkaisija 1967. ST:n kunniakiertopalkinto v. 1969. Albumipisteitä 15,67.

Fil. tohtori Veikko Tamminen Helsingistä täytti 70 vuotta 28.9.86. Tamminen on maamme harvoja monisiirtoisten mattitehtävien puolestapuhujia ja laatijoita. Albumipisteitä 4.

KANSAINVÄLISIÄ LAADINTAKILPAILUJA

2-siirtoisille:

Georg Klaus (1912-74) -muistoturnaus teemana: "Polttopistepeliä ja jatkettua puolustusta". Esimerkki: F. Hoffmann (= tuomari), MAT 1972, Kg8 Df4 Le8 Rb7 sc4 g5 - Ke6 Td5 Lg1 se7 g6 h7 (6+6).

1.Lc6! (2.cxd5X) 1.- Td-/T5- ja 1.- Td4/Te5. Lähetykset ennen 1.2.1987 osoitteella: URANIA-Redaktion, DDR-1080 BERLIN, Otto-Nuschke-Str. 28, Memorial Georg Klaus.

Ludovít Lačný (s. 8.12.1926) 60-vuotisturnaus oikeaoppisille 2-siirtoisille. Viimeinen lähetyspäivä 8.12.1986, osoite Ing. Ivan Jarolín, Tupolevova 30, 851 01 Bratislava, Czechoslovakia. Tuomari Lačný.

Apumateille: Schwalben 174. teematurnaus yksivaiheisille apumateille, joissa esiintyy vähintään neljä korotusta. Joulukuun/1985 numero sisältää esimerkkejä ja artikkelin. Aikaa 30.11.86 asti, osoite: Manfred Rittirsch, Joh.-Seb.-Bach-Str. 53, D-6090 Rüsselsheim, B.R.D. Tuomari: Thoma Brand.

Satutehtäville: US Problem Bulletinin teematurnaus 2- ja 3-siirtoisille Meredith-muotoisille (8-12 nappulaa) mattitehtäville, joissa on heinäsiirtoja ja aitureita. Enintään kolme tehtävää osoitteeseen: Eugene Rosner, 3080 Broadway, New York, NY 10027, USA viimeistään 31.12.86. Tuomari Eric Hassberg.

Pilatehtäville (joke problems) Slovakian urheilujärjestön turnaus, päättymisaika 31.12.1986, tuomari Václav Kotěšovec. Lähetysosoite sama kuin Lačnýn 2-siirtoiskilpailussa.

ST:n tehtävällat jatkuvat Helsingissä joka toinen tiistai klo 18.15-21.45 ns. Pauligin huvilassa (Mechelininkatu 36). Tehtävällitoihin on vapaa pääsy kaikilla kiinnostuneilla. Loppuvuoden koontumispäivät ovat 4.11., 18.11., 2.12. ja 16.12.

Puheenjohtaja

Hannu Harkola
Ampujantie 18 B
00700 Helsinki
puh. 90-353898

Sihteeri

Jouko Laitinen
Kauppalantie 26 B 22
00320 Helsinki
puh. 90-577872

Taloudenhoitaja

Kauko Virtanen
Väliläenkuja 3 D 20
33430 Vuorentausta
puh. 931-483447

Pirkanmaan tehtäväkerho

Jan Hannelius
Lukonrinne 32
36200 Kangasala
puh. 931-770073

Satakunnan alaosasto

Aarne Dunder
Itsenäisyydenkatu 63
28100 Pori
puh. 939-15916

Turun alaosasto

Teppo Mänttä
Eerikinkatu 5 B 28
20110 Turku
puh. 921-25074

Pankkitilit:

Postipankki TA 4659 65-1
SYP Hki-Erottaja 215321-8587
KOP Hki-Keskusta 127950-120643

Toimitus: Hannu Harkola Postitus: Erkki Hinkka Painos: 350 kpl